

men, ærligt talt, der er adskilligt, der giver Bahrs (maaske smagløse) Insinuation en vis indre Sandsynlighed. Hvorom alting er, — finder man ikke Bahrs Skrivemaade og hans (noget langtrukne) Vittigheder heldige, maa man dog i ethvert Fald indrømme ham polemisk Dygtighed. En Række af Selvmodsigelser har Schäffle ubestrideligt paa sin Samvittighed. Det har Bahr vist ved Citater af »die Aussichtslosigkeit« sammenholdte med Citater af tidligere Udtalelser af Schäffle.

Schönberg, Handbuch der Politischen Oekonomie. Zweite stark vermehrte Auflage. I—III. Tübingen 1885—86. Verlag der H. Laupp'schen Buchhandlung.

I 1882 udkom dette store Værks første Oplag, og allerede tre Aar efter maatte der tages fat paa Udgivelsen af et nyt; — deri ligger der et tilstrækkeligt tydeligt Vidnesbyrd om den Anerkendelse, det har fundet, og om at den ikke ringe Pris (første Oplag 40 M., andet M. 61,20 indb.) ikke har hindret dets Udbredelse. Det ny Oplag vil ganske sikkert ogsaa finde sin Vej. De forskellige Afsnit i den oprindelige Udgave er i den ny blevne grundigt reviderede og supplerede, forsynede med Literaturoplysninger, historisk og statistisk Stof. Helt ny Afsnit er desuden komne til, f. Ex. om Priser og Told paa Landbrugsprodukter, Befolkningspolitik, Kolonisation og Udvandring, om det kommunale Finansvæsen, om Sikkerhedspolitik, om Undervisningsvæsen o. m. a. De ny Afsnit er lige saa vel som de gamle leverede af Tysklands første økonomiske Autoriteter: i alt et Par Dusin af Tysklands bedste Navne har medvirket ved Udgivelsen. Et af den første Udgaves Navne er dog forsvundet i denne anden: Brentanos. I Stedet for ham behandler nu Schönberg Arbejderspørgsmaalet. — Ved alle disse Forøgelse er Værket voxet op henimod de 3000 Sider, — meget store, tættrykte Sider, — fordelte paa tre Bind. Var allerede den første Udgave et

overordentligt nyttigt Værk, saa gælder det selvfølgelig i endnu højere Grad om den anden Udgave.

Dr. A. Menger, das Recht auf den vollen Arbeitsertrag, in geschichtlicher Darstellung. Stuttgart, Verl. d. J. G. Cotta'schen Buchh. 1886. (171 S.) (3 M.)

Dr. Anton Menger, Prof. juris ved Universitetet i Wien, har udgivet dette meget anbefalelsesværdige Skrift som Fragment af et større Værk, i hvilket han vil fremstille Socialismen som Retssystem. »Først naar de socialistiske Ideer skalles ud af de endeløse økonomiske og philanthropiske Betragtninger, der udgør den socialistiske Literaturs Hovedindhold, og forvandles til ædruelige Retsbegreber, vil de praktiske Statsmænd være i Stand til at erkende, hvorvidt den gældende Retsorden bør omdannes i de lidende Klassers Interesse. I denne juridiske Bearbejdelse af Socialismen ser jeg den vigtigste Opgave for vor Tids Retsfilosofi; dens rigtige Løsning vil væsenlig bidrage til, at de nødvendige Ændringer i vor Retsorden fuldbyrdes ad den fredelige Reforms Vej.«

Socialisterne opstiller enten den Fordring, at det fulde Udbytte af Arbejdet udleveres Arbejderne, eller den Fordring, at der sikres Individene en menneskeværdig Existens. Da det nu imidlertid er umuligt at tillægge den første Fordring nogen absolut Gyldighed, eftersom en Mængde Individer ikke kan arbejde og dog umuligt kan jages ud af Samfundet, og da ogsaa Trangen i mange Tilfælde vilde være en højst ufuldkommen Fordelingsmaalestok, søges de to nævnte Fordringer i Almindelighed kombinerede paa en eller anden Maade; kun maa det hævdes: at den bestaaende Fordeling, der er baseret paa Magtforhold, skal afløses af en af økonomiske Formaal behersket Formueret. Som en Modifikation af »Retten til Existens« fremtræder »Retten til Arbejde« (»droit au travail«). I sin Indledning karakteriserer Forf. kortelig »Retten til det fulde Arbejdsudbytte«, »Retten til Existens« og »Retten til Arbejde«.